

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie. Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku). Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine. Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdu žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
  - orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
  - rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
  - použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
  - rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,

- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu, • porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

Predmet VLASTIVEDA

pre 3. ročník

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Vlastiveda, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0.

<http://www.minedu.sk/data/att/7535.pdf>

Rozsah vyučovania predmetu:

1 VH týždenne – 33 VH za školský rok

Vzdelávacia oblasť *Človek a spoločnosť*

Témy:

Moja obec..... 33 hodín

Témy:

Moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska.....	1 hodina
Smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany.....	1 hodina
Cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy.....	2 hodiny
Opakovanie tematického celku.....	1 hodina
Znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody	2 hodiny
Jesenné sviatky, zvyky a tradície.....	1 hodina
Príprava živočíchov na zimu.....	1 hodina
Opakovanie tematického celku.....	1 hodina
Znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode.....	2 hodiny
Zimné sviatky, zvyky, tradície.....	3 hodiny
Polročné opakovanie.....	1 hodina
Predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia.....	1 hodina
Významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach.....	1 hodina
Známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci.....	2 hodiny
Časová priamka (vizualizácia čas.....	1 hodina
Opakovanie tematického celku.....	1 hodina

Znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce.....	2 hodiny
Veľkonočné sviatky a tradície.....	2 hodiny
Opakovanie tematického celku.....	1 hodina
Plán, mapa danej krajiny	1 hodina
Znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá.....	2 hodiny
Oddych a rekreácia počas letných prázdnin.....	1 hodina
Koncoročné opakovanie.....	2 hodiny

Použité prierezové témy:

1. Environmentálna výchova
2. Ochrana života a zdravia
3. Regionálna výchova a ľudová kultúra
4. Osobnostný a sociálny rozvoj
5. Mediálna výchova
6. Výchova k manželstvu a rodičovstvu
7. Multikultúrna výchova
8. Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Predmet VLASTIVEDA

pre 4. ročník

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Vlastiveda, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0.

<http://www.minedu.sk/data/att/7535.pdf>

Rozsah vyučovania predmetu:

2 VH týždenne – 66 VH za školský rok

Vzdelávacia oblasť *Človek a spoločnosť*

Témy:

Slovensko	66 hodín
Slovensko na mape	7 hodín
Slovensko v minulosti a dnes.....	9 hodín
Od Tatier k Dunaju	17 hodín
Od Dunaja po Hornád	17 hodín
Od Hornádu po Dunajec.....	10 hodín
Pamiatky UNESCO	6 hodín

Použité prierezové témy:

1. Environmentálna výchova
2. Ochrana života a zdravia
3. Regionálna výchova a ľudová kultúra
4. Osobnostný a sociálny rozvoj
5. Mediálna výchova
6. Výchova k manželstvu a rodičovstvu
7. Multikultúrna výchova
8. Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke